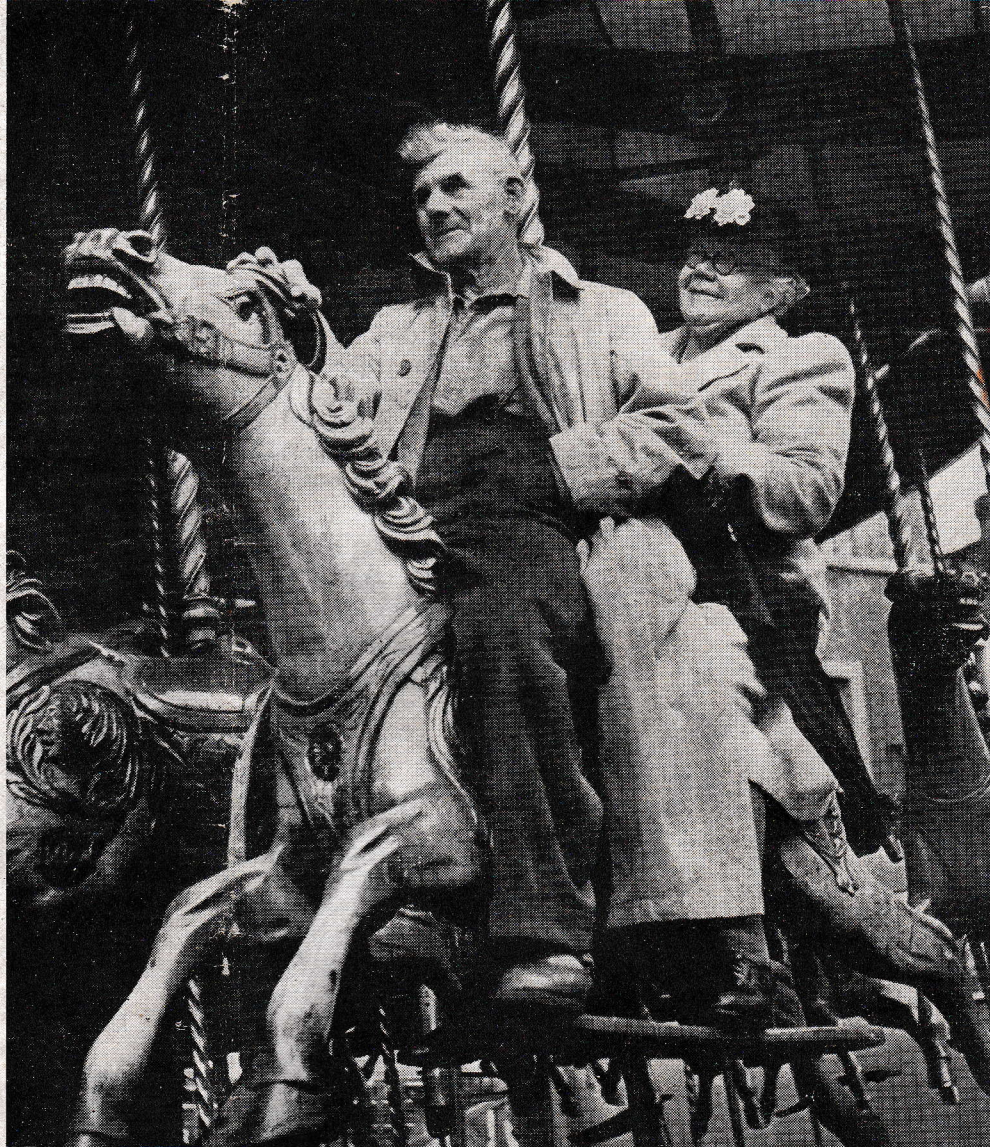

mei

..... waar men elkaar ontmoet

PLEIN 1957

van mens tot mens

Ernstige en luchtige notities over

* HET PLEZIER *

Frans Brakkee	: Daar kan ik niet voor zorgen
Ans Dusch	: Het Thuis van de vreugde
Fons Jansen	: Wij verleren het lachen en genieten
Mr. J. C. M. Leyten	: Plezier
Drs. A. J. M. van Tienen	: Kom, ik ga plezier hebben

Wij behoren tot de Katholieke Kerk. Uit eerlijke overtuiging. We wensen ons echter in die Kerk en in die eerlijke overtuiging niet op te sluiten. We weten, dat er in onze omgeving, in onze stad, in ons land, onze wereld, allerlei oprechte mensen zijn, die het niet helemaal met onze levensbeschouwing eens zijn. Op zeer veel belangrijke punten zijn ze het wél met ons eens, b.v. op het punt van de noodzaak van rechtvaardigheid, eerlijkheid, naastenliefde, dienstbaarheid, menselijkheid. Soms ook op het punt van de aanwezigheid in wereld en geschiedenis van een persoonlijke God en een bevrijdende Christus. Van al deze mensen mogen wij ons niet afzijdig houden.

Op eigen initiatief willen wij daarom de anderen ontmoeten, om samen met hen na te denken, te praten en te handelen. Wij willen, dat men ons als katholieke mensen kent en dat wij de anderen kennen als behorende tot ónze mensengemeenschap.

Daarom: we stellen ons in onze actie en in dit blad NIET ten doel „bekerings” te maken of „zieltjes te winnen”. We stellen ons WEL ten doel (op de eerste plaats bij onszelf) gemeenschapsbesef te bevorderen, over alle grenzen van kerk en levensovertuiging heen. In ontmoetingen van mens tot mens.

Van deze doelstelling uit hebben we onze activiteit „Plein 1957” genoemd. „Plein” om de openheid naar alle kanten, de ruimte en de vrije toegang te suggereren; „1957”, om te doen uitkomen dat het NU te doen is, dat we NU samen, in onderling gesprek en optreden, bezig zijn om tot elkander te komen.

PLEZIER

Aan het splend 'paartje' op het speelgoed-paardje van deze foto hoef je niet te vragen: 'waar hebt u plezier in?' Dat is, althans voor het moment, wel duidelijk. Ook is het, meer in het algemeen, wel duidelijk dat mensen er plezier in kunnen hebben kinderlijk te doen. Echte vreugde, ontstijgend aan allerlei overigens heerlijke momenten van plezier, is wellicht alleen weggelegd voor hen die niet alleen — af en toe — kinderlijk doen, maar kinderlijk zijn. Voor hen is in elk geval, volgens de woorden van de Blijde Boodschap, de volle vreugde bereid van het rijk der hemelen, waarover Ans Dusch in dit nummer schrijft.

Maar behalve Ans Dusch laten nog anderen op de volgende bladzijden weten wat hen plezier doet en waaraan zij vreugde beleven. De auteurs blijken alles bij elkaar nog heel wat plezier en vreugde te kunnen puren uit een wereld die toch immers..... (nee! hier stoppen we; anders is het niet plezierig meer).

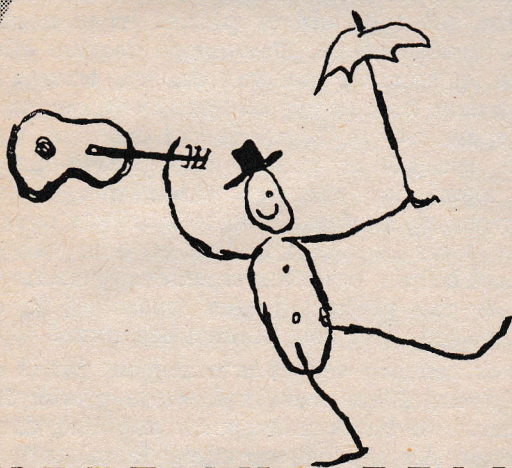
Veel plezier!

PLEZIER?

Plezier is een begrip, dat er wel wat bekaaid afkomt, als je er over gaat denken — wat je beslist niet moet doen als je plezier wilt hebben. Het is — ik ken geen beter woord — bijzonder weinig existentieel. Genot als de gevaarlijke —, vreugde als de edele diepgangen van het 'oppervlakkige' plezier, nemen een belangrijker plaats in in het 'wezenlijke' leven. Maar wat vóóral opvalt is, dat wat ik als het tegen-gestelde zie van plezier: verveling, saaiheid, spleen, le démon du midi en hoe het tegenwoordig allemaal heet, wél — zoals blijkt uit de wijsbegeerte, uit poëzie en romanlitteratuur — als een echt levensbestanddeel wordt gezien. Misschien komt dat, omdat men vanuit die verveling als vanzelf terecht komt bij wanhoop, walging, afschuw, nihilisme (de nausea van Sartre, de tedium vitae van de klassieken), het negatieve aspect derhalve, óf bij een algehele hernieuwing, een omwenteling, een levensbekering, een langs andere weg benaderen van het leven, juist om die verveling kwijt te raken, het positieve aspect. Verveling is iets waar men moeilijk in kan verwielen, zonder consequenties te trekken.

Maar met plezier kunnen wij ons over het algemeen zonder meer tevreden stellen. Vanuit het plezier dalen we niet als vanzelf af naar het genot (ik spreek nu de taal van ouderwetse kerkboeken en kanselredenaars, die ongebreidelde zinnelust en genot in één adem noemen!) en stijgen we ook niet automatisch op tot vreugde of geluk.

Het is zo maar iets, waar de diepere vorsers weinig mee kunnen doen, maar we hebben het zelf hard nodig. En er zijn meer en gemakkelijker kansen toe dan tot die wezenlijke vormen van levensverheffing boven het middelpunt. Als Goethe beweerd heeft, dat hij maar drie dagen in zijn leven echt gelukkig is geweest, dan moet hij wel een scherp onderscheid hebben gemaakt tussen de moeilijke voorwaarden, waaronder voor een overbewust man het geluk wordt bewerkstelligd en het eenvoudige plezier, dat ook voor hem niet zo schaars zal zijn geweest.

WEET IK FEEL!

toosh

Plezier is dan wel niet existentieel, het is bijzonder menselijk, al was het alleen maar omdat wij daardoor de verveling, die ons tot een levensbeslissing noodzaakt, kunnen ontwijken. Het zich ontledigen van aardse verlangens — dat alle godsdiensten enigermate aan de mens opleggen — is op zich zeker al moeilijk, maar het brengt bovendien voor de ontledigde straks de barre consequentie met zich mee te kiezen tussen alles of niets.

Die keuze ontgaan wij maar liever en daarin slaagt hij 't beste, die „met plezier leeft”. Het is beslist niet toevallig, dat zij die in hun ambt of beroep „plezier” hebben, bijna nooit problematische figuren zijn. Zij hebben daar misschien de tijd niet voor, maar vooral: ze hebben er geen behoefte aan, en de voorwaarden ertoe zijn niet aanwezig.

Het plezier is onze ontwijkingsmogelijkheid voor de naakte bejahung of verneinung van het leven. En omdat slechts weinigen in staat zijn vanuit een van plezier ontledigd bestaan die werkelijke levensbevestiging te vinden, die tot „grandeur” leidt, is het een geluk dat wij voor het merendeel zo druk bezig zijn plezier te zoeken. Want hoewel niet tot de diepste grond boren is toch ook het plezier in het leven een middelmatige levensaanvaarding — even middelmatig als wij zelf zijn — voldoende voor de meesten van ons om, zonder de meedogenloze kern des levens te moeten raken, vrede met het bestaan te hebben.

* * *

Als ik na het voorgaande moet vertellen, waarin ik eigenlijk plezier heb, dan verraad ik mezelf een beetje. Maar zolang ik er niet bij zeg in welke mate ik deze plezierige dingen „najaag” weet u nog niet veel.

Om negatief te beginnen: ik heb geen plezier in optochten, processies, demonstraties, voor welk doel en in welke vorm dan ook. Evenmin houd

GASTENBOEK

In dit nummer schrijven, behalve leden van de redactie:

FRANS BRAKKEE

beeldend kunstenaar te Rotterdam

ANS DUSCH

stafdocente aan de School voor Maatschappelijk Werk te Sittard

FONS JANSEN

schrijver en publicist te Hilversum

Mr. J. C. M. LEYTEN

advocaat te Nijmegen

Drs. A. J. M. VAN TIENEN

socioloog te Vlaardingen

ik van het oplossen van kruiswoordpuzzles. Hoewel rechtgeaard Brabander ben ik altijd volledig vreemd gebleven aan elk Carnavalsplezier. En nu het erge: ik houd helemaal niet van wandelen, en heb ook geen echt plezier in een dagje uit, in Gods vrije natuur. Hoe het ene vogeltje heet en hoe de eieren van het andere eruit zien, laat mij koud. Ik ken geen enkele bloem bij naam en ik word alleen soms geboeid door een mooie kleurencombinatie. Dat is natuurlijk erg leuk, maar ik kan er weinig aan doen.

Waar ik dan wel plezier in heb? Als ik erover ga denken, is het teveel om op te noemen en ook erg „gewoontjes”. Ik houd van circussen (vooral van „wilde beesten”, de clowns en de trapeze en niet van paardendressuur), van het kijken naar sportwedstrijden (vooral voetballen en niet turndemonstraties), van schaken en een beetje bridgen (als het niet saai is), van ping-pongen en ook, geloof ik, van het spel met de roulette (maar daar krijg ik gelukkig haast nooit de kans toe), ik houd van een gesprek waarin de mogelijkheden voor verrassingen liggen wegens de aard van de „praters” en dat hoeft niet over levensproblemen te gaan, al mag het — onder dezelfde voorwaarde — wel. Er zijn ook enkele dingen waar ik plezier in heb, zonder dat ik daar erg trots op ben. Uit zelfrespect noem ik er maar een van: laat opstaan. En ja, dan ook nog: een goed cabaret, desnoods door de radio (maar geen land- en tuinbouwpraatjes, geen week-overzichten van welke aard dan ook en geen Nederlandse „chansons” door Nederlandse „chansonniers”, al hebben we daar juist zo’n mooie internationale prijs mee gehaald).

Overzie ik het geheel, dan geloof ik dat ik vooral plezier heb in dingen die spanning opleveren, die niet van te voren te voorzien zijn, afgezien van het feit of ik nu zelf daaraan deelneem of dat ik slechts als toeschouwer erbij betrokken ben. Dat gaat zover, dat ik een radio-oogetuigeverslag van een voetbalwedstrijd kan waarderen tot de stand zo is, dat de uitslag een uitgemaakte zaak is. Ben ik zelf als toeschouwer op een voetbalveld, dan veroorlooft het visuele element een duurzamer aandacht. Maar als ik zelf aan iets meedoe, moet ik, om er plezier in te hebben, partij kunnen geven. Daarom en daarom alleen geloof ik, houd ik niet van dansen, terwijl het kijken naar dansen mij niet aantrekt, omdat het niet „spannend” is. Tegen de tijd dat dans kunst wordt, zou het er anders mee gesteld moeten zijn, maar dat heb ik zelden meegemaakt. Trouwens, ik hoefde alleen te schrijven over de dingen waar ik plezier in had, en daar valt een heleboel buiten, zoals kunstgenieting, omdat het meer is dan plezier, dingen waarover ik, ook desgevraagd, niet zou kunnen schrijven.

Maar ik ben nog vergeten te zeggen, dat ik ook in mijn dagelijkse werk voldoende plezier heb. En hiermede lig ik dan op uw snijtafel, dames en heren. Als gij toch op edele delen stuit, behandel ze voorzichtig en vertel het me even.

Mr. J. Leyten

HET THUIS VAN DE VREUGDE

De eerste vraag van de katechismus: 'Waarom zijn wij op aarde?' is door hele generaties kinderen beantwoord met: 'Om God te dienen en daardoor in de hemel te komen'. Door deze formulering krijgt men de indruk, dat het accent van het menselijk bestaan voornamelijk in het hiernamaals lag; dit leven was een doorgangshuis, een anti-chambre voor de hemel, en naar mate de mens op aarde zich meer beijverde om in alles de Wil Gods na te jagen, zou zijn geluk in de hemel groter en dieper zijn.

In de nieuwe katechismus echter, die na de tweede wereldoorlog het licht zag, wordt het antwoord op dezelfde vraag als volgt geformuleerd: 'Om God te dienen en daardoor *hier* en in het hiernamaals gelukkig te zijn'. Dit betekent: als de mens God dient dan is niet alleen zijn hemels geluk verzekerd, maar dan kan de aarde reeds een voorproef schenken van de hemelse vreugde.

Het hemels geluk (ook de voorproef ervan op aarde) is een zuivere geestelijke vreugde, waarin wij Gods nabijzijn zodanig ervaren, dat de Vreugde-bron, die Hij is, ook in ons hart begint te stromen. Sint Augustinus schrijft hierover: 'Geen lichamelijke schoonheid, noch wereldse glorie, niet het stralend heldere daglicht dat het oog zo gaarne ziet; geen zoete melodieën van ijederen, rijk aan vormen; noch lieflijke geur

van bloemen, zalf of specerijen; geen manna en geen honing; geen schone lichaamsvormen naar wier omarming ons vlees verlangt. Dat alles is het niet, wat ik liefheb, wanneer ik U liefheb, mijn God. En toch heb ik U lief als waart Ge licht en melodie, welriekende geur en spijs en omarming, U, mijn God, die licht en melodie en welriekende geur en spijs en omarming voor mijn innerlijke mens zijt! Daarbinnen in mijn ziel straalt een licht, dat de wereld niet kan waarnemen; daar klinken melodieën die nimmer verklinken; daar zweven geuren die geen wind verwaait; daar proef ik spijzen waarvan ik nooit verzadigd word; daar lacht het geluk van een verenigende liefde waarvan men nimmer genoeg krijgt. Dat is de vreugde, die ik ervaar, wanneer ik mijn God liefheb'.

De natuurlijke vreugde — de vreugde in en om al het schone, dat de aarde kan geven — kan als een gevoel van wélbehagen worden ervaren, dat losstaat van het religieuze bewustzijn en de religieuze vreugde. Het is zelfs zó, dat de aardse vreugde vaak — ook door heiligen — werd gezien als een splijtzwam voor het godsdienstige leven. In dit eenzijdige standpunt komt men echter met het probleem niet klaar. De christen leeft *in* deze wereld en de bedoelingen van de Schepper worden verkeerd geïnterpreteerd, als het aardse — met de vreugde die het inhoudt —

OP de Rijksbegroting 1957 werd door de Regering een post van f 25 miljoen uitgetrokken voor hulp aan de minder ontwikkelde gebieden. Deskundigen hebben berekend dat het omvangrijke en gevaarlijke probleem der 1800 miljoen hongerende, ondervoede, armoedige, verziekelijkt en onontwikkelde mensen slechts zinvol en efficiënt kan worden aangepakt, wanneer de meer welvarende landen bereid zijn om 1 % van hun nationale inkomen te besteden aan de vorming van een wereldfonds, waaruit projecten en hulpverlening in allerlei vormen kunnen worden gefinancierd.

Dit bracht 40 Nederlanders ertoe in een openlijk schrijven d.d. 25 juni 1956 er bij de Regering op aan te dringen het niet te laten bij de voor 1957 uitgetrokken f 25 miljoen, maar met alle kracht te streven naar en bij te dragen tot de verwerkelijking van een dergelijk wereldfonds. Om aan hun nadrukkelijke oproep de kracht van een daadwerkelijk getuigenis te verlenen, zijn deze 40

Nederlanders te zelfder tijd begonnen met het ter beschikking stellen van 1 % van hun brutoinkomen van de Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand (Novib), een stichting, waarin 59 belangrijke Nederlandse organisaties deelnemen en die daadwerkelijke bijstand gaat verlenen in enkele technisch achtergebleven gebieden. Als motto voor hun aktie kozen zij: „Daadwerkelijke Gerechtigheid”.

In een antwoord van de Minister van Buitenlandse Zaken op een schriftelijke vraag van een lid der Tweede Kamer, werd op 2 mei 1957 verklaard, dat „mede in het licht van de door de Kamer uitgesproken wens tot verlaging der

overheidsuitgaven” (bestedingsbeperking), het bedrag van f 25 miljoen zal worden verlaagd tot f 20 miljoen, „waarvan ongeveer f 13 miljoen te bestemmen voor bijdragen in de bijzondere nood op het gebied der vluchtelingen en ongeveer f 7 miljoen voor bijdragen in de hulpverlening aan minder ontwikkelde gebieden”.

Naar het oordeel van de groep „Plein 1957”, die vanaf het begin onvoorwaardelijk achter het initiatief „Daadwerkelijke Gerechtigheid” heeft gestaan, betekent dit het volgende:

1. De Nederlandse Overheid beperkt, in het antwoord van de Minister van Buitenlandse Zaken, niet haar eigen bestedingen, maar de bestedingen van minder welvarende, noodlijdende volken.

2. De Nederlandse Overheid wil dus géén bijdrage geven voor de oplossing van het vluchtelingenvraagstuk, doch wenst een bepaalde som, t.w. f 13 miljoen, af te halen van een post, die reeds bestemd was voor de hulpverlening aan de minder ontwikkelde gebieden.

3. De Nederlandse Overheid speelt de ene nood tegen de andere uit, bezuinigt f 5 miljoen op een toch reeds te laag bedrag voor hulpverlening en wil haar hulp aan de vluchtelingen, als het erop aankomt, niet zélf betalen, maar door anderen (noodlijdenden) laten betalen.

Het groepje van 40 is intussen uitgegroeid tot ongeveer 400 Nederlanders: geestelijken, professoren, Kamerleden, mannen en vrouwen van verscheiden geestelijke en politieke oriëntatie.

Plein 1957 nodigt iedereen uit te protesteren tegen de onwerkelijke denk- en handelwijze van de Nederlandse Regering en te stemmen voor Daadwerkelijke Gerechtigheid.

PLEIN 1957.

Overgeschreven op briefkaart, of ingevuld als brief te zenden aan DAADWERKELIJKE GERECHTIGHEID, van Gaesbekestraat 12, Voorburg.

Ondergetekende (naam)
 (adres)
 (woonpl.)

betuigt zijn/haar instemming met de oproep van de aktie DAADWERKELIJKE GERECHTIGHEID en zal aan deze aktie deelnemen door regelmatig 1 % van zijn/haar bruto-inkomen ten bate van de hulpverlening aan minderontwikkelde gebieden te storten op girorekening 64.53.00 van NOVIB te DEN HAAG, onder vermelding van D.-G.

..... 19.....
 (handtekening)

DAADWERKELIJKE GERECHTIGHEID is een zelfstandige aktie, die werkt in direkte betrekking tot de onlangs opgerichte **NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR INTERNATIONALE BIJSTAND**

doordat de gelden der deelnemers aan deze aktie op de girorekening van **NOVIB** worden gestort.

NOVIB besteedt deze gelden onverkort en rechtstreeks aan hulpverleningsprojecten in de minder-ontwikkelde gebieden, over welke projecten **NOVIB** zelf via haar maandblad „**ONZE WERELD**”, brochures en folders mededelingen doet.

Zij die deelnemen aan de aktie **DAADWERKELIJKE GERECHTIGHEID** ontvangen automatisch genoemd maandblad.

OPROEP AAN HET NEDERLANDSE VOLK

Mede namens 275 landgenoten van verschillende levensbeschouwing en politieke overtuiging, willen wij uw aandacht vragen voor de grote en elementaire nood, waarin miljoenen van onze medemensen op deze wereld verkeren.

Van de totale wereldbevolking, die $2\frac{3}{4}$ miljard mensen omvat, leeft het derde deel — ongeveer 900 miljoen mensen — in welvarende gebieden zoals Nederland; het andere deel van de mensheid — meer dan 1800 miljoen mensen — leeft in de zogenaamde minderontwikkelde gebieden, waar honger, ziekte, analfabetisme en werkloosheid „normale" verschijnselen zijn.

Door het welvend deel van de mensheid wordt 85% van het totale wereldinkomen genoten; het andere, grootste deel van de mensheid moet het met 15% van het wereldinkomen stellen. Terwijl wij leven in een tijd van hoogconjunctuur, waarin de vraag naar arbeidskrachten zelfs het aanbod overtreft, zijn de tot werken in staat zijnde mensen in de minderontwikkelde gebieden gedoemd minstens enkele maanden per jaar werkloos te zijn. Hebben wij in Nederland gemiddeld 72 jaar te leven en is de zuigelingensterfte slechts 2 op de 100 baby's, in de noodgebieden van onze wereld wordt men gemiddeld amper 30 jaar oud en in vele gebieden sterven reeds 20 tot 25 van de 100 baby's voor het voleinden van het eerste levensjaar. Bij ziekte en ongeval kunnen wij op onmiddellijke en uitstekende medische hulp rekenen, mede doordat op elke 1200 inwoners één arts aanwezig is; in de minderontwikkelde landen lijden en sterven miljoenen zonder ooit een dokter te hebben gezien; op 50 tot 100 duizend mensen, verspreid over een groot gebied, is dan ook maar één dokter werkzaam. Bedraagt ons gemiddeld jaarinkomen 3 tot 4 duizend gulden, twee van de drie mensen in onze wereld moet het met 3 tot 4 honderd gulden per jaar doen. Van honger komt in onze gebieden niemand om; elders in de wereld lijden miljoenen honger en gebrek.

De grote bestaansnood van zovele medemensen vormt een uitdaging aan ons allen gezamenlijk en aan ieder persoonlijk; aan ons, die beginselen van menselijkheid en menselijke verbondenheid huldigen en die bovendien in de technische en financiële omstandigheden verkeren op ruime schaal hulp te kunnen bieden.

Deze uitdaging kunnen wij onmogelijk met incidentele inzamelingsacties alléén beantwoorden — hoe belangrijk zij ongetwijfeld kunnen zijn. Een zinvolle en doelmatige aanpak van het vraagstuk van de minderontwikkelde gebieden kan slechts plaats vinden op basis van een solidariteit die wereldomspannend is. Het is deze verbondenheid, die tot méér noopt dan tot vrijgevigheid alleen; zij noopt tot de permanente bereidheid te delen met hen, die veel te weinig hebben om een menswaardig bestaan te kunnen leiden. Dit betekent voor ons Nederlanders: een gedeelte van ons nationale inkomen afstaan ten behoeve van de noodlijdende volkeren.

Op wereldschaal gezien betekent dit alles een aanpak, waarbij de wereldgemeenschap háár probleem tracht op te lossen, daarbij puttend uit een arsenaal van mogelijkheden, zoals de Verenigde Naties hebben, of beter, zouden moeten hebben. Wij denken hierbij aan een plan als SUNFED, een speciaal fonds tot financiering van grootscheepse projecten, in welk fonds de volkeren deelnemen door storting van een gedeelte van hun nationale inkomsten. Een dergelijke opzet, wil zij enigszins toereikend zijn, vraagt van de rijke landen tenminste 1% van het nationale inkomen. De verwerkelijking van deze gedachten is helaas nog teleurstellend.

Des te meer zien wij de noodzaak tóch in de aangegeven richting te werken door volkeren en regeringen — te beginnen bij eigen volk en regering, en wederom te beginnen bij onszelf — te stimuleren tot het maken van een concreet begin van daadwerkelijke solidariteit.

Wij doen een dringend beroep op allen, die de uitdaging, in de wereldsituatie besloten, inderdaad verstaan, zich aan te sluiten bij hen, die onder het motto „DAADWERKELIJKE GERECHTIGHEID" het bovenomschreven inzicht onderstrepen met een concrete daad door:

regelmatig 1% van het bruto inkomen af te staan ten behoeve van de hulp aan de minderontwikkelde gebieden en deze regelmatige bijdrage over te maken op girorekening 64.53.00 van de NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR INTERNATIONALE BIJSTAND te Den Haag onder vermelding van de letters D.G.

De gestorte gelden worden door NOVIB aangewend voor de uitvoering van projecten in minderontwikkelde gebieden, over welke projecten NOVIB zelf regelmatig mededeling doet via haar publiciteitsorganen.

Door deze daad wordt concrete bijstand mogelijk gemaakt; wij geven er tevens mee te kennen, dat:

- een reële aanpak van het vraagstuk van de minderontwikkelde gebieden ligt in een daadwerkelijk beleefde solidariteit, die gebiedt samen te delen;
- regering en volksvertegenwoordiging nu reeds kunnen en moeten overgaan tot het beschikbaar stellen van tenminste 1% van het nationale inkomen ten behoeve van de hulpverlening aan minderontwikkelde gebieden;
- een beweging dient te ontstaan, die gestadig groeiend een volkswil tot uitdrukking brengt, welke regering en volksvertegenwoordiging de nodige ruggesteun verschaft voor bedoeld besluit.

1%
-aktie

**DAADWERKELIJKE
GERECHTIGHEID**

Ds. W. Barnard
Dr. E. Brongersma
Mr. F. H. J. M. Daams
Dr. H. J. Eshuis

Dr. Sis Heijster
Pater S. Jelsma
Mr. N. de Niet
H. Oosterhuis

Prof. Mr. W. P. J. Pompe
Prof. Dr. Ir. W. Schermerhorn
Ir. W. P. C. A. Schotel
Prof. Dr. Ir. E. de Vries.

spr
005
iede ij

VERBETEN MONDEN EN HARDE OGEN

„Ik heb lang genoeg geleefd om geen enkel ogenblik van geluk meer te aanvaarden zonder een ongeruste bijgedachte en de vrees dat ik weer iets toevoeg aan ik weet niet wat voor schuld, die ik eenmaal zal moeten verrekenen”. Deze woorden laat Julien Green zeggen door de hoofdpersoon van een van zijn romans. Ik geloof dat er veel mensen zijn die hetzelfde ondervinden, wanneer zij gelukkig zijn of alleen maar wanneer het hun meeloopt in het leven. Op de een of andere wijze vrezen ze, dat ze ervoor zullen moeten betalen. Het gaat allemaal te mooi zeggen ze dan. Dat kan zo nooit verder gaan. Gelukkig zijn, plezier in het leven hebben, dat is altijd een beetje verdacht.

Hoeveel mensen zouden er zijn die op deze wijze moeite hebben om onvermengd plezier te hebben, ergens volop van te genieten? Natuurlijk, wanneer het een genoegen betreft dat niet helemaal in de haak is, valt deze houding te begrijpen. Verkeerde daden wreken zich altijd op de een of andere manier. Maar daarover hebben wij het nu niet. Ook bij een volkomen onschuldig genoegen hebben vele mensen de idee dat het een beetje verkeerd is wat ze doen.

Hoe zou dat toch komen? Misschien is het wel een overblijfsel van het heidendom, toen men geloofde dat geluk en ongeluk door de goden voor ons werden afgewogen. Ging het iemand erg goed, dan was hij door de ongeluksgoden vergeten, maar die zouden vroeg of laat hun verzuim bemerken, en pas dan maar op. Plegen niet vele mensen zich daartegen te wapenen door het „afkloppen” op ongeschilderd hout?

Of misschien zijn de mensen op de gedachte van de zondigheid van elk plezier gekomen, omdat men zo dikwijls ziet dat het de slechte mensen goed gaat in deze wereld. Hen loopt alles mee, terwijl de rechtvaardige mens slechts met moeite het hoofd boven water kan houden. De psalmist heeft het al geconstateerd, en vele mensen hebben het hem nagezegd, met een tikje spijt in hun stem. Goed, wij krijgen later onze beloning, maar intussen genieten zij toch maar van het leven... En om zich toch vooral goed te distantiëren van die booswichten met hun goddeloze vermaken, werd voor hen ieder genoegen en iedere vreugde van het leven afkeurenswaardig. Zo ontstond de puriteinse afkeer van de wereld en al haar ijdele vermaken, een afkeer die in diepste wezen onchristelijk is, want heeft God de wereld niet ook geschapen opdat wij zouden genieten van haar? Maar vele mensen durven dat toch niet aan. Ze voelen zich een beetje on-

zeker op hun weg door het leven en behelpen zich nu met een paar eenvoudige gedragsregeltjes. Die regeltjes luiden als volgt: (1) In geval van twijfel kieze men altijd de moeilijkste weg; (2) Als er twee manieren zijn om iets te doen, dan is de onaangenaamste altijd de meest verdienstelijke.

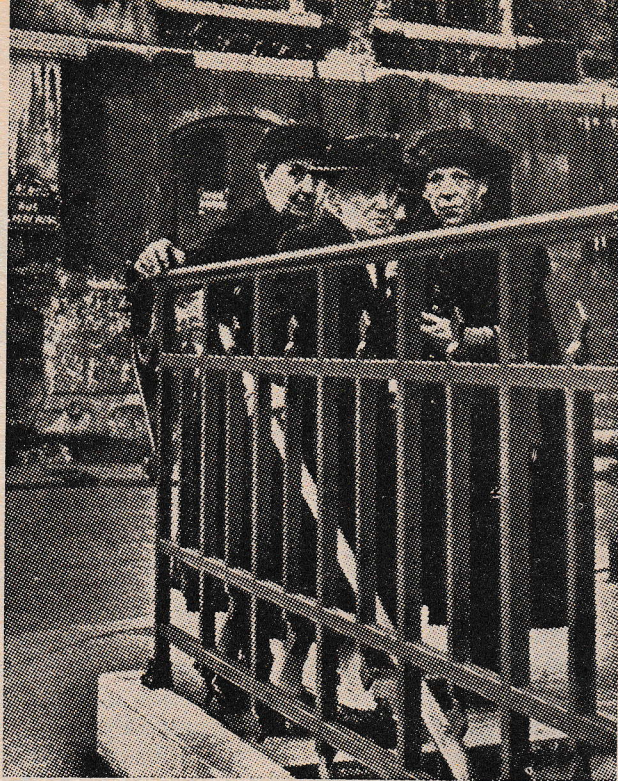
Ik weet bijvoorbeeld niet of dansen een geoorloofd genoegen is; ik zou het eigenlijk wel graag doen. Niet doen dus! het feit dat ik het leuk vind is al een veeg teken. Een ander voorbeeld: ik kan aan mijn zondagse plicht tot mishoren voldoen door het bijwonen van de mis van zes uur, acht uur, tien uur of twaalf uur. Het regeltje vertelt mij direkt dat het bijwonen van de mis van zes uur meer genade geeft dan de latere missen. (Het volgen van een lange hoogmis met een slecht koor staat overigens ook hoog genoteerd).

Voor vele mensen is het onderscheid tussen goed en kwaad op deze wijze inderdaad aanzienlijk vergemakkelijkt. Gewetensvorming is vrijwel niet meer nodig, de beide regels geven voor elk geval een duidelijke gedragslijn aan. Vandaar misschien de grote populariteit ervan, niet alleen bij onze calvinistische landgenoten, maar ook bij de roomse Nederlanders.

Gelukkig is deze mentaliteit aan het veranderen, maar nu komt weer een ander verschijnsel roet in het eten gooien. In onze tijd kunnen wij geen plezier meer hebben (a) omdat wij zo vreselijk druk bezig zijn om de verschillende apparaten te verdienen die wij nodig hebben om plezier te maken; (b) omdat wij ons ernstig bezorgd maken, iets te missen van het plezier dat het leven ons geven kan; (c) omdat wij ons niet prettig voelen indien wij niet minstens zoveel plezier hebben als onze burens en vrienden. Wij zeggen het met verbeten monden en harde ogen: wij *zullen* en *moeten* plezier in het leven hebben. Enfin, u weet er alles van, lezer.

Zonderling eigenlijk: het leven is toch waarachtig niet zo'n onvermengde vreugde, en toch zijn we voortdurend bezig om onszelf de genoogens, die er zijn, te vergallen. Door onze geweldige bezorgdheid om toch maar niets van het geluk te missen, grijpen wij er juist naast. Vreugde kun je niet pakken, zegt Claudel ergens; zij neemt bezit van je, wanneer je je voor haar open stelt. Een waarheid die wij allemaal tot vervelens toe gehoord hebben. Maar waarom doen wij dan eigenlijk zo gek?

Het is zoveel christelijker — en zoveel aantrekkelijker — om in evangelische zorgeloosheid te

leven; om vreugde en droefheid te aanvaarden zoals ze komen. Over het dragen van leed horen wij genoeg in onze kerken; waarom niet over het zich openstellen voor de vreugde? Is het niet echt christelijk om blij te zijn met wat God ons geeft? Om dankbaar te zijn omdat ik zo heerlijk geslapen heb; omdat het pasgemaaide gras vanmorgen zo lekker rook, toen ik door het plantsoen liep; omdat de koffie was zoals ik hem graag drink; omdat we morgen een dinertje hebben met onze beste vrienden; omdat er vandaag op straat een kind naar me toekwam, dat met stralende ogen tegen me zei: kijk eens, ik heb een nieuw springtouw; omdat ik met zo'n lief meisje getrouwd ben...

Ja, heel zonderling. Het diepste verlangen van iedere mens is om gelukkig te zijn, en eerst hebben we het plezier gewantrouwd, terwijl wij er nu zó hard achter aanjagen, dat het schichtig wordt en ons ontglipt. Wanneer zullen wij eens doodgewoon afwachten, wat God ons geeft?

Koos de Valk.

DE GOEDE FEE ZEGT:

Daar kan ik niet voor zorgen

Het is niet eenvoudig.

Althans niet eenvoudig om het te verwoorden: waar ik plezier in heb. Ik heb het net zo moeilijk als de sprookjesfiguur die drie wensen mag doen. Dat wensen op zich gaat best, maar de ellende begint bij onze kwaadaardigheid. We willen het onderste uit de kan, zie je! En dan sta je te wensen en je zegt: „een auto!“. De eerste kans is verkeken, dat bemerk je zodra die auto voor je neus staat. Het was een veel te laag schot. Tweede kans. Je denkt al dieper na, dieper de kan in. Een auto gaat kapot in een jaar of vijf. Veiligheid van de wieg tot het graf is meer. „Twee miljoen gulden“. Dat is met enig manipuleren op een rentevoet van vijf procent een ton in het jaar om op te maken. Tweede kans verkeken. Waarom heb je geen tien miljoen gezegd? Veel geld brengt narsigheid. Het is een onveilig bezit, zeker met Evertjes Vermeer in het land. Derde kans. Inderdaad het hoogste schot dat je lossen kan. Zo diep de kan in als je maar kunt... maar meteen de deksel op je neus. „De hemel op aarde“. — „Daar kan ik niet voor zorgen“, zegt de goede fee. „Dat valt buiten mijn mogelijkheden“.

Opnieuw wensen voor een vierde keer mag niet. Klaar ben je. Wat moet ik nu schrijven? Over datgene waarin ik concreet plezier heb? Of over datgene waarvan ik droom, over datgene wat ik toch zo dolgraag zou willen om mijn plezier

bijkans niet op te kunnen? Dat laatste betekent drie wensen doen. Maar om te voorkomen dat ik mezelf alleen maar afschilder als een irreëel, in dromen levend, van de wereld afgewend mens, noteer ik toch maar een paar dingen waar ik in concreto plezier aan beleef.

Het vrome gedeelte gelooft U wel. Ik kan soms echt plezier beleven aan mijn vriendschappelijke relaties met onze Heer Jezus Christus. Serieus. Het is bij elkaar genomen wel een drama, maar dank zij de Heer, kent mijn pelgrimsreis over deze aarde soms zeer plezierige momenten.

In een andere orde van grootte zie ik staan: gokken. Ik ben gek op hazardspelen. Gebrek aan geld dwingt me in deze de deugden van matigheid en onthechting te beoefenen. Het is dus wel goed dat ik er het land voor uit moet. Niemand heeft enig idee van wat ik voor heerlijke sensaties doormaak als ik mijn centjes op een groen laken in de waagschaal, de roulette, zie draaien. Als ik door het stomme geluk zoveel maal de inzet incasseer, voel ik wat een genot het is zonder werken aan de kost te komen, en als de croupier mijn roekeloos aan het noodlot prijsgeeven duiten naar zich toehaalt, voel ik me lichter gemaakt zonder dat ik er iets aan doen kan; een grote troost, want als ik elke maand mijn veel te klein salaris ontvang maak ik mezelf het verwijt te slap te zijn er iets van te zegen, of te dom om een lucratieve bezigheid

Wij verleren het lachen en

De vraag 'Waar heb je plezier in?' is in deze tijd een bijzonder pijnlijke vraag. Er zijn geloof ik veel mensen die helemaal geen antwoord weten. Dan vragen we: maar waarom maak je je dan zo dik om je werk en je gezin? Hun antwoord is: omdat we niet anders kunnen; als we ons niet dik maken begint ons geweten vervelend te doen en dus sjokken we maar door. Maar plezier? Welnee. We worden gedreven. We worden niet getrokken. We leven achteruit de toekomst in. Wat we willen? Wat we verlangen? Wie heeft er tijd om over zulke waanzin na te denken?

Soms denk ik: wij zijn 't grondig verleerd te genieten. Lekker eten vinden we onmatig. Lekker lachen vinden we lichtzinnig. Lekker vrijen vinden we onkuis. Lekker werken vinden we niet serieus genoeg. Wat plezierig is kan nooit goed zijn. Het zal wel te romantisch zijn, te onzakelijk of het zal wel verboden zijn. Is genieten niet zondig? Is genieten niet tijdverknoeierij? Gaat dat genieten niet ten koste van de gemeenschap?

Als dat waar is, dat wij niet meer kunnen genieten, dan zit daar waarschijnlijk een belangrijker oorzaak dat wij niet meer kunnen liefhebben, al zouden we het ook graag willen. Ook onze liefde is geplanned, geschematiseerd, overwogen en vaak sterk rationeel. Liefhebben is namelijk genieten.

Speelgoed

Hennie van Riezen is het vorig jaar van Den Haag naar Mirpurkhas in Pakistan vertrokken. Zij werkt daar in een ploeg van ongeveer tien Nederlandse vrijwilligers ter bestrijding van ziekten en epidemieën temidden van een bevolking, die weet wat honger en ellende is, waaraan vele kinderen gedoemd zijn jong te sterven.

De vrijwilligers doen wat zij kunnen om te helpen. Maar zij kunnen het alléén niet klaarkrijgen.

Hennie van Riezen vraagt om speelgoed: nieuw of zo goed als nieuw en nog echt bruikbaar speelgoed voor de kleintjes van Pakistan.

Gunt U deze kinderen een pleziertje? Kijk dan eens of U nog speelgoed (of geld voor speelgoed) kunt missen. En zend het maar naar: Plein 1957, Bezuidenhout 17, Den Haag, giro 1334 (motto: speelgoed).

Niet het inhalige genot van de schranser, maar het veel diepere genot van degene die de wijn proeft. Je kunt denken te genieten door te pakken, te beheersen, te doorvorsen of te onderwerpen. Je kunt echt genieten door ruimte te laten, door terug te treden en open te zijn, vrienden te worden met hetgeen je verwondert. Maar wat verwondert ons nog? Alles is gewoon. Onze vrouw is gewoon. Onze man is gewoon. Ons kind is gewoon. We genieten niet meer van elkaar. We hebben geen plezier meer in de kinderen en dus kunnen we niet meer van ze houden (liefhebben is lief vinden!) en dus kunnen we ze ook niet meer voldoende veiligheid bieden, hetgeen we opvoeding zouden kunnen noemen.

Het leven, de liefde en het genieten beginnen bepaald bij de verwondering. Is het dát niet wat ons opvalt bij bijvoorbeeld Wim Kan, Toon Hermans of Wim Sonneveld? Wat wij gewoon vinden, vinden zij ongewoon. De uitdrukking die bij ons vervelend klinkt, wordt bij hun belachelijk. Wij zijn eraan gewend, dat er op een toneel ongewoon gedaan wordt. Zij doen op een toneel gewoon. Dat verwondert ons. Natuurlijk zitten bij ons thuis de punaises ook in 'n trommel waar we de touwtjes in deden en waar 'suiker' op staat. Maar als Sonneveld ons dat zégt krijgt het

gewone glans en ervaren we de waarheid van Chestertons opmerking, dat gewone dingen veel buitengewoner zijn dan buitengewone dingen.

Speciaal in katholieke kringen maak je het mee, dat de mensen *als de dood* zijn voor genot en plezier. Hoe komt dat? Ik dacht een oorzaak te mogen zoeken in de suggestie uit menige opvoeding, dat *de zonde heel plezierig is maar desondanks verboden*. Als dat ooit geleerd zou worden of gesuggereerd zou worden, is het in strijd met de openbaring én in strijd met onze ervaring. De zonde stinkt, zegt de Schrift. De deugd daarentegen verschaft vreugde. Onze wereld heeft de deugd georganiseerd en daardoor werd de deugd oer-vervelend en onuitstaanbaar saai, want deugdzaamheid is datgene wat van je verwacht wordt. We herinneren ons dan ineens dat de zonde zo prettig moet zijn. En bovendien verboden. Twee voorwaarden om onze verveling te verdrijven met een avontuur, om eindelijk weer eens in de spanning te staan tussen 'ik wil zo graag' en 'ik mag niet'. Want — zegt Françoise Sagan — je kunt tenslotte nog beter ongelukkig zijn dan dat je je veelt.... 'Godsdienst' werd nog onlangs op

ZIT HET BIJ U

genieten

bewaarschool geleerd, dat betekent, dat je het plezierige niet doet en het onplezierige wel'. Voilà. Plezier, hartsverlangen, genot, hartstocht, lust en hunkering staan aan de kant van de zonde. Bij ieder genot staat voortaan het geweten op wacht met de vraag: 'mag dat?' Bij ieder verdriet dicteert het geweten 'dit moet'. Zo verleren wij het lachen en het genieten, maar ook het schreien en het kankeren (zoals wij de psalmist horen doen).

Weet u waar ik plezier in zou hebben? Als ik zover was dat ik hetzelfde plezierig vond als wat God plezierig vond. Met andere woorden, als ik de psalmist kon nazeggen dat hij van harte zó leeft als God het wil. Van harte. Dus niet uit angst voor de straf of om de verdienste of om het brave gevoel en zelfs niet omdat het nu eenmaal de goede God is die het zegt, nee, omdat het in-zich vrede-

OOK IN SUIKER?

gevend is en heerlijk en verrukkelijk. Ik dacht dat dit de richting was. Onze afkeer van het voorgeschrevene wortelt in onze drang naar avontuur, welke drang we alleen denken te kunnen vervullen wanneer we tegen de keer ingaan. Want de deugd vinden we saai en de zonde opwindend. Wat ik echter waarneem is dit: dat wijze mensen gelukkig zijn en dat de zondaars (mezelf meegerekend) zo vaak ongelukkig zijn. Wie echt naar de zonde verlangt kent de zonde niet óf kan niet meer terug. Als het werkelijk gelukkig maakte, als er werkelijk plezier bij was, had God het niet verboden. Zo is God niet. Hij verbiedt het rampzalige, niet het plezierige. Als wij dat anders aanvoelen zouden we — via de levenservaring — langzamerhand moeten proberen het beter te gaan aanvoelen, opdat we — als er ooit iemand met een volkomen goed gevormd geweten voor de dag zou kunnen komen — Goethe konden nazeggen: 'Erlaubt ist, was gefällt'. Helaas hebben we de blijde boodschap (inclusief de wet!) tot een sombere boodschap gemaakt, de uitspraak 'zo ge niet wordt als kinderen' veranderd in 'zo ge niet wordt als volwassenen' en de raad 'maar de bloemen op het veld' vertaald in 'leer

Toon Hermans

je sommen en doe je zaken'. Nu zijn we erg moe geworden en vaak inwendig ziek, maar zelfs daarover verwonderen we ons niet. We huilen er ook niet om. Huilen is iets van de kinderen. We lachen er niet om. Lachen is niet serieus genoeg. We hebben het plezier en het echte verdriet nagewuifd en vonden het een vanzelfsprekend afscheid. Inderdaad, het was de logische consequentie van ons relativiseren van Gods Voorbeeld. Maar wat is er een lijden en een kramp over ons gekomen!

Ondanks dat heb ik er plezier in om met een blad als Plein 1957 of De Nieuwe Mens of Dux of de Nieuwe Eeuw het bos in te trekken, er de kinderen los te laten en zelf te gaan lezen. Maar nog meer plezier heb ik als ik die bladen opzij kan leggen en wat luisteren naar de vogels en wat kijken naar de kinderen. Ik geloof eerlijk dat we het plezier van hún weer moeten leren.

Fons Jansen.

PLEINPREKEN

Als wij in onze beginselverklaring schrijven, dat we onze activiteit „Plein” noemen om de openheid naar alle kanten, de ruimte en de vrije toegang te suggereren, dan kunt u dat ten aanzien van de Pleinpreken letterlijk nemen.

Deze openheid is zeker aantrekkelijk voor de luisteraar. Je bent helemaal vrij. Je kunt luisteren en als je wilt ongehinderd weggaan. Je bent welkom als je komt met het vooropgezette doel om naar de preek te luisteren, maar ook de toevallige voorbijganger is welkom.

We willen u niet in het onzekere laten over onze eigen waardering. Wij zijn graag op het Plein. Wat ons betreft kan de ruimte niet ruim genoeg zijn, de vrijheid niet groot genoeg en het verlangen naar openheid is steeds weer een hernieuwde poging waard om haar te verwezenlijken.

Wij zullen u ook dit jaar gaarne bij de Pleinpreken begroeten. Voor nadere gegevens verwijzen we u naar de agenda op pagina 19.

5 opgevat zou worden als een soort barrière die de mens zou moeten nemen om uiteindelijk over de drempel in de hemelse gelukzaligheid te kunnen springen.

Thans is men meer de mening toegedaan, dat de aardse vreugde geen beletsel behoeft te zijn, maar dat zij integendeel is bedoeld als geschenk en hulpmiddel. Persoonlijk geloof ik, dat de aardse vreugde inderdaad eerder een hulpmiddel dan een beletsel is. Maar ook geloof ik, dat zij eerst werkelijk kan worden genoten als wij ons rekenschap geven van haar relatieve betekenis. De aardse vreugde houdt n.l. onmiddellijk op vreugde te zijn, als wij haar in de hiërarchie van waarden een betekenis toekennen, waarop zij geen recht heeft en waardoor wij er gemakkelijk toe kunnen komen om haar slaaf te worden. Zij vraagt een zekere afstand, een los-staan van, onthechting, vrijheid.

De religieuze mens, die de ernst in zijn leven

kent, moet op zekere dag wel tot de ontdekking komen, dat de aardse vreugde, ook al is zij nog zo groots en nog zo verheven, nooit genoeg kan zijn en dat het, om haar wezenlijk te genieten, noodzakelijk is haar in een andere, ruimere en zekerder vreugde in te passen. Aan alle vreugde in ons bestaan kleeft de beperktheid; de onvolkomenheid haast zich naar voren te springen. Onze vreugde is altijd ‚die Unvollendete’. Ternauwernood ontbloeid, begint zij reeds af te sterven. Nauwelijks opgelicht werpt de tijd al een schaduw over haar. Zij wordt uitgewist als de tekens op het schoolbord en hoogstens blijft de herinnering aan het mooie, dat er eens was. Ik herinner mij, dat ik als kind hartstochtelijk heb gezocht naar iets of iemand, dat mij zó’n grote vreugde zou kunnen geven, dat, al kwam mijn hele familie bij een brand om het leven, er wellicht wél een schaduw over deze vreugde zou mogen vallen, maar de zon van mijn vreugde nooit of te nimmer in mijn hart zou ondergaan.

God is het ‚Thuis’ van de Vreugde, van de aardse en van de hemelse. Chesterton schrijft in zijn prachtige novelle over Sint Franciscus, die het prototype is van de mens die de aardse en hemelse vreugde tot een synthese wist te brengen, dat de mens pas werkelijk kan genieten, als hij de aarde om God verlaat en zich a.h.w. dóór de hele aardbol heen werkt, zodat hij aan de andere kant van de wereld belandt en er zodoende toe komt al het geschapene te zien in zijn ware, d.i. in zijn relatieve betekenis.

Het is natuurlijk evident dat men niet een recept kan uitschrijven hoe men dit grondstramen in de praktijk zou kunnen verwerklijken. Dat is bij ieder mens anders. Als God ons echter zó nabij is, als wij ons zelf nabij zijn, als wij ons méér van Hem bewust zijn dan wij ons zélf bewust zijn, dan bloeit vanzelf de Vreugde in ons, dan brandt ons innerlijkste wezen in het focus van de onvergankelijke blijdschap, in het eeuwige Thuis van de Vreugde en dan spreekt het vanzelf, dat alles wat Hij ons aan menselijke vreugde toezendt, door Zijn vreugde wordt gekleurd.

Een kind danst op een simpel danswijsje door de kamer en ons hart bonst van ontroering, omdat wij, met U, van kinderen mogen houden. ‚En God zag wat Hij had gemaakt en het was zéér goed’. In gedachten het heelal doorkruisend vinden onze lippen vanzelf de woorden van de psalmist: ‚Als ik tot de hoogste van de hemelen opstijg, Gij zijt er’. Het bekende Franse liedje: ‚J’ai rendez-vous avec vous’ kan worden getransformeerd tot de schoonste strofe uit het Hooglied: ‚Mijn Beminde is aan mij en ik aan Hem; een bundel mirre is Mijn beminde mij...’ Er is niets in het gehele menselijke bestaan — met uitzondering van de zonde — dat wij niet tot Hem en tot vreugde om Hem kunnen terugvoeren en dat Hij óns niet terugschent in de lichtglans van Zijn eigen Vreugde.

Ans Dusch.

SOMS DENK IK: WAT ZAL IK GAAN DOEN?

DAN ZEG IK:

KOM, IK GA PLEZIER HEBBEN

Laat mij eerst mogen zeggen dat dit een allercharmantste vraag is, héél anders dan die vragen van de laatste tijd, zo van: wat is het deflatoire effect van de bestedingsbeperking, wat is het gevolg van atoomproeven of van de houding van Engeland ten opzichte van de Nato?

Om te beginnen: ik heb er plezier in, plezier te hebben — soms denk ik, wat zal ik gaan doen? — dan zeg ik, kom ik ga plezier hebben. Met een kleur moet ik bekennen dat dit niet vaak voorkomt in de morgenuren, vooral niet wanneer het boze uur daar is om uit de wollige loopgraaf van het bed te moeten klimmen — ellendige nasleep van de zondeval waarschijnlijk, nog versomberd door zoiets als het z.g. scheren. Zijn deze twee fasen doorstaan dan zijn er mogelijkheden tot plezier. Ik vind 't plezierig om 's morgens bij het ontbijt met volkomen minachting van mijn huisgenoten de krant te lezen. Het heerlijkste is dan dat niemand protesteert

en mij in mijn sop gaar laat koken. Dan heb ik er plezier in om in mijn autootje te klimmen, vooral wanneer dit werkelijk start en wegrijdt, wat het helaas niet altijd doet. Dan ronsel ik mannen met eeltige knuisten, die het aanduwen en dan rijd ik vol plezier weg. Zo rijd ik de lieve gekke dag in en naarmate het uur vordert stijgt meestal mijn plezier. Niet altijd. Daar zijn eeuwig saaie en onmenselijke zaken: als socioloogje kom ik in aanraking met onkerkelijkheid, onmaatschappelijkheid, woningnood, Besturen van Organisaties (boeh!!), mevrouw X. van de katholieke Y. (inderdaad), commissie P. ter bestudering van Q., de lange tenen van A., waar je op trapt of over struikelt, maar daar allemaal tussendoor belt opeens mijn verloofde op. Daar heb ik plezier in. O!, wat vind ik dat leuk. Daarna drinken wij koffie en ploeteren we verder over besprekingen, onderzoeken en subsidies, 't is naar, maar toch ergens ook weer plezierig. Het leukste vind ik als er een meneer in mijn gezichtseinder komt die beroepshalve een zanikerd moet wezen en die onverwacht een leuk prettig mens blijkt te zijn. Dit is een oase in de sociale contacten.

Een leuk spelletje is het om de wereld op een bepaalde dag alleen maar van de zonnige kant te gaan bekijken en bij iedereen te veronderstellen dat hij beziel is met de prachtigste motieven. De Lijnbaan is dan een moedig initiatief van kloeke zakelingen, de Bijenkorf is enkel en alleen gebouwd voor de Rotterdammers, agenten en agentinnen zijn dienaren die zich opofferen om het verkeer te regelen, de Maasbode is een frisse krant, de P.v.d.A. ziet 't algemeen belang, de K.V.P. 't algemenere, en de A.N.W.B. 't algemeenste. Een havencafé is dan een pittoresque samentreffen van open karakters, Duitse toeristen zijn hongeraars naar internationaal contact, de zon is er om bruin te maken en de regen om ons nat te plenzen. Dat vind ik leuk: gewoon maar zeggen dat het leven goed is en niets of niemand iets kwalijk nemen. Dat is heerlijk.

Leuk is 't ook om thuis te komen, even te zitten of te hangen, en dan weer wat te gaan doen. 't Is ook leuk om met veel bravour een stopcontact te repareren, zo van „ga-allemaal-eens-even-weg-en-laait-mij-er-eens-even-naar-kijken”. Heel plezierig vind ik 't 's avonds even baldadig

een eindje om te gaan wandelen met mijn verloofde. Dat gaat zo: wij verlaten de ouderlijke woning. We lopen wat. Ik knijp haar in haar wang. Zij roept uit gewoonte „au” en knijpt in mijn neus. Voorts beoefenen wij diverse passen: a) de z.g. wandelpas; b) de paradepas (overblijfsel uit de militaire dienst); c) de stadhuispas. Dit laatste slechts bij huizen met trappetjes. Soms gap ik ergens bloemen die ik haar à raison van vijf kusjes verkoop, waarbij wij meestal de tel kwijtraken. Dan knijp ik in haar arm: kortom, we praktizeren de boeken van Fons Jansen. Dit is dan de grens tot waar ik zo'n wandeling kan beschrijven.

Ja, dan zijn er nog een heleboel dingen waar ik plezier in heb. Ik heb er plezier in bij een vriend onverwacht binnen te lopen, als hij net in 't bad zit of zijn vrouw slaat.

Ik heb er plezier in tot twee uur 's nachts te blijven lezen in bed.

Ik heb er plezier in te luieren met een verzenbundel, of bij een vriend te gaan praten en diens wijn op te drinken en te constateren dat we naar de verdommenis gaan en dat die-en-die gek is of het binnenkort wordt.

En er zijn ook een heleboel kleine tersluikse dingen die leuk zijn en waar ik plezier in heb: je nichtje neemt autorijles, rijdt bij de derde les voor 't eerst alleen weg en laat in haar zenuwen de auto springen als een vitale bergbok met sprongen van een halve meter...

gordijnen kiezen die passen bij je meubelen en bij je ziel...

de klok horen luiden en niet vermoeden wat een klepel is...

Het is raar. Ik weet niet waar 't vandaan komt. Als ik de plezier-balans opmaak, kom ik in ieder geval tot een bijzonder groot batig saldo.

drs. A. J. M. van Tienen.

9 aan te vangen; noem ik mezelf een hommel, die aan idealisme doet en dus windeieren gelegd krijgt. Gokken vind ik heerlijk.

Wat staat er nog op de lijst: cognac drinken; forellen eten; klunzen — dat is de typisch Hollandse, wat laagvenerige vertaling van dolce far niente —; naar sportevenementen kijken (alleen kijken!); mooie excentrieke overhemden en dassen kopen; en vooral kletsen. Met een groepje vrienden, voor het grootste gedeelte gelogen verhalen aanhoren en vertellen. Een inspannende bezigheid, want maar zelden stijgt een van ons tot het briljante. Maar als het gebeurt genieten we met volle teugen. Naar de meisjes kijken is in mijn situatie en voor mijn leeftijd nog zeer goed mogelijk en zeer plezierig. Vanwege de algemeenheid van het verschijnsel ga ik er echter niet verder op in.

Maar nu de wensen. Drie mag ik er doen. De eerste: Een naar de verdelende rechtvaardigheid (onderontwikkelde gebieden uitgezonderd) redelijke som gelds om te vergokken zou ik zeer plezierig vinden. Aangezien het in onze ontwikkelde gebieden ook niet alles botertje tot de boom is, voorzie ik echter een kortstondig plezier.

Met mijn tweede wens mik ik hoger. Een reis om de wereld van een jaar of vijf, zonder enigerlei gebrek of zorg. Lummelen aan de stranden van Waikiki. Spelevaren langs de kust van Mallorca. Golven in Florida. Gast zijn in de paleizen van de Maharadjahs van het Nabije Oosten. Op groot wild jagen in Midden-Afrika. Maar ik bedenk aan welke verleidingen ik zou bloot staan, vooral in die paleizen van die Maharadjahs. O, wat vergalt zich mijn plezier! Ik zou sterk moeten zijn om de weelde te dragen, de verleidingen te weerstaan, van die haremdanseressen bijvoorbeeld.

Dan kom ik op mijn derde wens. Stoutmoedig misschien en te ver waag ik me naar het onder-

ste van de kan. Maar het behoeft maar heel kort te zijn van duur: Eén dag vrijaf van O.L. Heer. Dus nu eens één dagje doen wat ik wil en waar ik zin in heb, zonder dat ik ervoor ter verantwoording word geroepen. Eén dag die niet meetelt voor de eindafrekening, waarvan het blaadje uit mijn boek des levens wordt gescheurd.

Eén dag vrij. Heerlijk zou dat zijn. Wat zou ik doen en niet doen? Ik kan het onmogelijk zeggen nog, want ik weet me geen raad van zaligheid. Versta me goed. Ik zeg niet dat ik op staande voet een dagje snoodaard zou begeren te worden. Maar alleen al het idee dat ik alles kan doen wat niet mag en alles kan laten wat moet.

Ik denk nog een ogenblik na over mijn derde wens. Ik weet het nu al zeker. Onherroepelijk valt de deksel op mijn neus. Het gaat niet door. Het is ook eigenlijk een slechte wens. Ik vraag immers voor één dag: „God, bemoeit U zich a.u.b. niet met me”. Dat is feitelijk een godslastering. Maar hoe kom ik dan aan dat dwaze verlangen?

Ik ben rooms-katholiek. Van mij staat geschreven dat ik de vrijheid van de kinderen Gods bezit. De kinderen Gods zijn vrij. Het intrigeert me. Hoe kom ik aan die schandalige derde wens? Ik ben vrijer dan wie ook en toch wil ik één dag vrijaf!

Ik formuleerde een vierde wens. Dat ik de vrijheid van de kinderen Gods wat meer mag ervaren. Dat ik verlost mag worden van het teveel aan rooms-katholieke verkeersborden en rooms-katholieke richtingwijzers op mijn rooms-katholieke zwerftocht over dit ondermaanse. Het is mijn vierde wens. De kansen staan dus slecht. Wat denkt U, zou die wens ooit in vervulling gaan?

Het zou verd... plezierig zijn.

Frans Brakkee.

Op maandagavond 6 mei werd door Plein 1957 een dispuutavond belegd in de Continental Bodega te Den Haag. Het onderwerp werd ingeleid door Mej. H. Dröge, rooms-katholiek, werkzaam bij het Ministerie van Maatschappelijk Werk, Mevrouw D. Heroma-Meilink, humaniste, lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid en de heer A. de Bruin, die werkzaam is bij de Nederlandse Hervormde Commissie voor Maatschappelijk en Cultureel Werk. Wij geven u in onderstaand verslag allereerst een resumé van de drie inleidingen en vervolgens een korte samenvatting van de discussiepunten.

RECHTVAARDIGHEID EN LIEFDADIGHEID

in de moderne menselijke verhoudingen

MEJ. H. DRÖGE

Als het zo is, dat rechtvaardigheid de standvastige wil is om ieder het zijne te geven, dan staat het voor mij vast, dat we nooit rechtvaardigheid kunnen bedrijven buiten de liefde om; de liefde die wij als christen zien als de liefde tot God, waardoor we noodzakelijk niet anders kunnen dan ook onze naaste lief te hebben en hem het zijne te gunnen.

In het woord 'liefdadigheid' vallen twee begrippen samen: liefde en daden. Liefdadigheid is: het doen in liefde. Dit is zoiets goeds, dat het alleen maar jammer is, dat het woord liefdadigheid is gedevalueerd. Als wij het over liefdadigheid hebben, dan hebben we zo vaak die zich neerbuigende, vanuit-de-hoogte gegeven hulp voor ogen. Liefdadigheid in de zuivere betekenis is echter: het handelend bezig zijn uit liefde voor de ander.

'In de moderne menselijke verhoudingen' staat in de titel. Wat dit betreft kunnen we gelukkig constateren, dat iets gewonnen is op het stuk van de rechtvaardigheid. Er is zoiets als sociaal bewustzijn ontstaan en we kennen onze sociale wetgeving en de sociale zekerheid. Een moeilijkheid is voor mij of wij hierin te ver zouden kunnen gaan. Sociale wetgeving is juist, in zoverre is bedoeld ieder het zijne te geven en de lasten van de gemeenschap rechtvaardig te spreiden. Maar ten eerste zullen wij als christen ervan overtuigd moeten blijven, dat niet alle lijden valt uit te bannen via sociale zekerheid. Het lijden blijft een zin houden, al kunnen we dat lijden door sociale zekerheid inperken. Ten tweede moet m.i. de sociale zekerheid het persoonlijk verantwoordelijkheidsgevoel recht doen wedervaren. Ik oefen hier niet per se critiek op

een of ander uit, maar ik wil wel stellen, dat we hierin onze verantwoordelijkheid voor de toekomst bewust moeten zijn en er opmerkzaam op moeten zijn of we niet té ver gaan.

Wat de praktijk van de liefdadigheid in deze tijd betreft zou ik enkele punten naar voren willen brengen:

het moet uit zijn met het reeds genoemde vanuit-de-hoogte helpen, met het uitdelen van gunsten aan iemand die wij (mogen!) helpen;

doordat onze maatschappij veel opener is geworden, krijgen we ook op veel meer manieren en op veel opener wijze contact met elkaar. We zullen daardoor niet meer met 'burenhulp' kunnen volstaan;

bij het helpen moeten we altijd respect hebben voor de ander. Het feit dat iemand in nood is, hetzij door eigen schuld, hetzij door omstandigheden buiten zijn schuld, mag daarvoor geen belemmering zijn;

onze hulp moet zonder allerlei voorwaarden worden geboden. Vroeger werden — en thans worden ook nog wel — voorwaarden gesteld als: het naar de kerk gaan, de kinderen naar de katholieke school zenden, e.d. Dit is zeer ergerlijk en het heeft ook dikwijls de charitatieve instellingen de nekslag gegeven;

bij liefdadigheid gaat het niet om allerlei apostolische bijbedoelingen. Het gaat erom te doen wat Christus van ons verlangt: Help uw naaste. Daarbij heeft Hij beslist niet gezegd: Help alleen uw katholieke naaste, of alleen de naaste die geen zonde doet. We zouden er op zo'n manier overigens allen slecht afkomen;

we moeten iedereen helpen, die om onze hulp vraagt of die onze hulp nodig heeft, ongeacht confessie. Zeker in onze open gemeenschappen ontmoet ieder die zijn ogen open heeft veel leed

en verdriet. Laten we dan handelen zonder onderscheid van personen;

we moeten modern worden in onze liefdadigheid. Dit betekent o.a. dat we meer gebruik zullen moeten maken van beroepskrachten. Dat mag echter nooit betekenen dat we het grote goed van 'de werkers in de charitas' verliezen. Het is immers de plicht van iedere christen om liefdadigheid te beoefenen, gedachtig het eerste en tweede gebod van Christus;

ook onze verenigingen moeten modern worden. Verenigingen, die eeuwfeesten vieren, maken indruk op me; echter allerminst wanneer in die tijd nooit de statuten zijn veranderd.

In de katholieke Kerk is de parochie een levende gemeenschap waarin we onze katholiciteit zullen moeten beleven. We moeten al onze krachten ervoor inzetten, dat binnen deze parochie niemand gevonden wordt die in nood verkeert, zonder dat iemand hem helpt.

DE HEER A. DE BRUIN

Voor een goede discussie zal het nodig zijn het juiste onderscheid te maken tussen rechtvaardigheid en liefdadigheid. Aan liefdadigheid ligt 't begrip liefde ten grondslag. Liefde kan echter op tweeërlei manier worden opgevat: als vriendschap en als liefde, en m.i. bestaat een wezenlijk onderscheid tussen die twee. De vriendschap komt dichterbij ons rechtvaardigheidsbegrip: wij beminnen omdat we worden bemind. „Slechts het beminnenswaardige is het voorwerp van onze vriendschap”, zoals Aristoteles heeft gezegd. De liefde, die ten grondslag ligt aan de liefdadigheid, richt zich veel meer op degene, die bemind moet worden. Men bemint omdat men beminnen wil, zonder iets terug te willen ontvangen. Liefdadigheid beoefenen is daarom ook geen redelijk werk in de zin van ons menselijk rationalistisch denken. Zodra de rede ergens bij te pas komt wordt het vriendschap. Recht ligt altijd in het rationele vlak. Daarom behoeven rechtvaardigheid en liefdadigheid elkaar niet uit te sluiten. Beide zijn zij bovendien onontbeerlijk voor onze verhoudingen.

De liefdadigheid is m.i. pas bestaanbaar als we alles hebben gedaan om rechtvaardigheid te verwezenlijken. De liefdadigheid wordt geboren uit grondige critiek op de maatschappelijke orde. Altijd is de drang tot liefdadigheid en de noodzaak daartoe het gevolg van hiaten in de maatschappelijke orde. Dit houdt verband met de onvolkomenheid van alles wat wij mensen organiseren; wij zijn allen zondig en onvolkomen en de volmaaktheid die God in de mens als Zijn beeld heeft geschapen is er niet meer.

De rechtvaardigheid is, of althans moet zijn, de voorwaarde voor de liefdadigheid. We moeten trachten zo rechtvaardig mogelijke maatschappelijke verhoudingen te krijgen, daarbij de onvolkomenheden en de gevolgen daarvan op-

vangende met onze liefdadigheid. Als voorbeeld kan hier gelden de algemene ouderdomsvoorziening. Deze sociale wetgeving verwerkelijkt een eis van rechtvaardigheid; het bedrag dat wordt uitgekeerd op grond van deze voorziening is echter te laag en allerlei particuliere regelingen en hulpverlening komt er dus achteraan. De liefdadigheid is zo in het verlengde van de rechtvaardigheid komen te liggen.

In onze moderne menselijke verhoudingen wordt de hulp steeds minder materieel door de hogere welvaart en de verdergaande sociale wetgeving. Maar des te essentiëler wordt de christelijke handreiking, het samen zijn, het samen ondergaan en samen beleven. Voor de liefdadigheid moeten we steeds ruimte laten. We moeten niet streven naar een sociaal ronde techniek die slechts te handhaven valt, maar waarbinnen geen ruimte meer is voor aanvulling in liefde. Het maatschappelijk werk is als uiting van moderne liefde zeer bruikbaar. Het vult aan, het is behulpzaam bij persoonlijke nood. We zullen er echter voor moeten waken, dat een sfeer ontstaat waarbij steeds cliënten moeten zijn waarmee we full-time bezig moeten zijn. Het werk blijft altijd additioneel.

Een moeilijk punt is de verhouding van religie en georganiseerde liefdadigheid. Natuurlijk heeft de Kerk zeer zeker een verantwoordelijkheid hiervoor, maar ik ben niet voor dat ondoordachte, automatische doortrekken van confessie naar georganiseerde liefdadigheid en maatschappelijk werk. Het staat bij voorbaat geenszins vast, dat bij confessionele opbouw van dit werk humaniteit en resultaat het best gewaarborgd zijn.

Het apostolaat mag m.i. bij liefdadigheid geen plaats hebben. Het hart is in dat geval uit die liefdadigheid weggesneden. Men mag derhalve de apostolische facetten, zo ze al in het achterhoofd zitten, niet bij voorbaat laten werken. Onze hulp, onze liefdadigheid moet belangeloos zijn.

MEVR. D. HEROMA-MEILINK

Als me iets bij de vorige inleiders heeft gefrappeerd dan is het wel, dat zij het woord liefdadigheid zo geredelijk hebben geaccepteerd. Natuurlijk hebben zij het woord zijn oude, waardevolle inhoud gegeven en zij spraken van de liefdadigheid zoals deze eigenlijk zou moeten zijn. We moeten ons echter goed bewust zijn, dat het begrip liefdadigheid een belast en verworpen begrip is geworden.

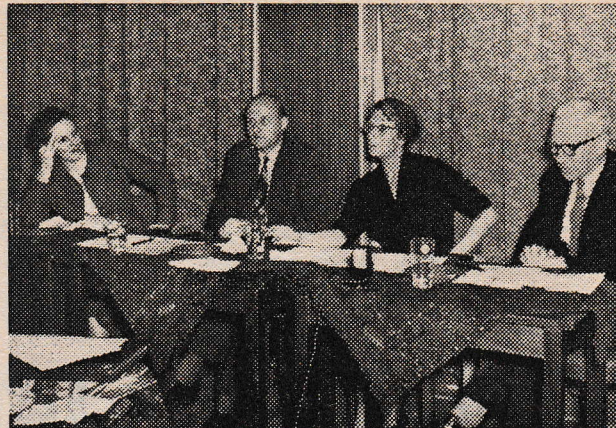
Wij moeten deze avond de rechtvaardigheid en de liefdadigheid zien, in de moderne menselijke verhoudingen, zo staat in de titel van dit gesprek. Over deze verhoudingen valt heel wat te zeggen. Ik wil trachten enige kenmerken van deze moderne verhoudingen te geven. Allereerst

lijkt me een wezenlijk kenmerk: de democratie; de politieke die vrij volgroeid is en de sociale die nog veel minder is volgroeid. We zijn op weg, we streven naar een sociale staat, maar er is nog geen sprake van dat aan de eis van gelijkheid van kansen is voldaan, dat bezit en afkomst geen rol meer zouden spelen bij het bereiken van bepaalde posities in deze maatschappij.

Onze moderne samenleving is vervolgens op weg naar een grotere en beter verdeelde welvaart, naar het realiseren van gelijkheid van kansen voor iedereen, naar het vergroten van sociale zekerheid. Deze opgaande lijn naar sociale zekerheid is zeker een van de meest markante trekken van onze samenleving. Met dat streven naar sociale zekerheid zijn we m.i. al een heel eind gevorderd, ik zou bijna zeggen: al aan de grens gekomen. Er mankeert nog wel het een en ander, maar heel veel meer dan afronden is het eigenlijk niet. De revolutionaire gang van 'groot gebrek' naar 'sociale zekerheid' die we de laatste halve eeuw achter ons hebben liggen, is in grote trekken gezien voltooid. Daarmee zijn echter allerlei kwesties, die vroeger door de liefdadigheid werden bestreken, verdwenen, eenvoudig doordat allerlei groepen die vroeger slechts in die liefdadigheid konden bestaan nu in de sociale wetgeving meer zekerheid vinden en oplossing van hun nood.

Wanneer ik dat begrip liefdadigheid ver van mij afschuif is dat om de uiteengezette redenen: uitgehold, belast en verworden. De in de vorige eeuw uitgeoefende praktijk van de liefdadigheid met zijn grove manieren van uitdelingen in natura, het negeren van de individualiteit e.d. is hiervan mede de oorzaak. Ook aan de Kerk heeft dat soort liefdadigheid zeer veel kwaad berokkend. Men kan opmerken dat dat alles toch wel erg lang geleden is, maar ten eerste deden de crisisjaren rond 1930 dit hele complex herleven en ten tweede komt deze vorm van liefdadigheid momenteel nog steeds voor. Bij de bezinning op de taak van het maatschappelijk werk moeten we met deze dingen zeer goed rekening houden. En natuurlijk moeten we moderniseren, zoals juffrouw Dröge heeft gezegd. Ik ben dat geheel met haar eens, ook met hetgeen zij heeft gezegd over het respect waarmee we de ander tegemoet moeten treden. In dat opzicht zou ik nog een stap verder willen gaan: we moeten een duidelijk besef van gelijkwaardigheid aan de dag leggen. We moeten beseffen dat het eigenlijk maar toevallig is, dat op dit ogenblik de ene mens de ander moet helpen; op een ander moment of in ander opzicht kan de situatie wel omgekeerd zijn. Door de humanist kan dit gemakkelijk zo worden gezien en beleefd, omdat wij van de gelijkwaardigheid van mensen overtuigd zijn.

Nu de materiële nood afneemt worden de dieperliggende noden steeds duidelijker. Duidelijker wordt ook dat achter de sociale en materiële nood een diep-menselijke nood kan liggen. Dat geeft ons werk een andere, een diepere basis.

Uit de discussie

We mochten niet trachten alle lijden uit te bannen? Natuurlijk heeft het lijden zin en betekenis, maar daar heeft men in het sociale werk niet mee te maken in die zin, dat men dan maar een stuk lijden moet laten bestaan om de mens kans te geven de zin ervan te ervaren. Het is ermee als met die tekst van Christus: 'De armen zult ge altijd bij u hebben', welke tekst zo vaak wordt gebruikt tegen de strijd om sociale zekerheid.....

kan de sociale wetgeving zover gaan dat de persoonlijke verantwoordelijkheid wordt ondermijnd? En wiens persoonlijke verantwoordelijkheid betreft het hier dan wel.....

de mens moet niet alle risico's schuwen en willen afwentelen op anderen of op de gemeenschap; hij moet zichzelf verantwoordelijk weten, b.v. voor zijn oude dag, voor zijn veiligheid in het bedrijf.....

kan men de moderne radio-liefdadigheids-stunt nog wel als liefdadigheid betitelen.....

uit liefde voor de evenmens moeten we ons inzetten voor verwerkelijking van de sociale rechtvaardigheid; liefdadigheid moet worden beoefend daar waar we juridisch niet verplicht zijn de naaste te helpen.....

moderne menselijke verhoudingen! Hoe kan men hierover spreken zoals de inleiders deden, zonder daarbij over de grenzen te zien van eigen land? Is niet juist het typerende van de moderne verhoudingen, dat deze grenzen geen werkelijke grenzen meer zijn? Doet men dit, dan kan men niet meer spreken over 'afronding' van de sociale wetgeving, over het verdwijnen van de materiële nood. Bovendien gaan dan alle ouderwetse bedenkingen en opwerpen weer in volle kracht spreken: 'Laten we nu eerst in eigen straat helpen' of 'Laat de staat hier buiten blijven', enzovoorts, enzovoorts.....

bestedingsbeperking op de f 25 miljoen voor de minderontwikkelde gebieden is een schandaal. Het betekent in feite een beperking op de besteding van de Pakisten in plaats van op de onze.....

een adequaat en wezenlijk onderscheid te maken tussen rechtvaardigheid en liefdadigheid is onmogelijk. De liefde is de samenvatting en de grondslag van alle deugden. De rechtvaardigheid moge zijn vastgelegd in de wetgeving; perspectief krijgt deze rechtvaardigheid pas in de liefde.....

de liefde wordt gekarakteriseerd door de wil tot eenheid, tot vereniging, tot het mede-menselijke, die steeds begint met de rechtvaardigheid. De liefde is universeel, erkent geen grenzen.....

Foto: v.l.n.r. Mej. H. Dröge, Drs. Theo Scholten (gespreksleider), Mevr. D. Heroma-Meillink en de heer A. de Bruin

Kortgeleden zijn op het bureau van het Institut de Recherches et d'Action sur la Misère du Monde te Parijs enige besprekingen gehouden tussen Abbé Pierre, Josué de Castro, oud-voorzitter van de FAO, Pater Lebret, directeur van Economie et Humanisme en enige andere personen. Het resultaat van deze besprekingen was de oprichting van een

WERELDBOND TER BESTRIJDING VAN DE HONGER

Deze organisatie zal handelen in een geest van volkomen politieke of religieuze onafhankelijkheid, zonder vooroordeel van ras of nationaliteit; uitsluitend ten behoeve van de mensheid. Zij zal zich bedienen van de volgende middelen: het doen ontwaken van het algemeen bewustzijn ten aanzien van het probleem van de honger; het aanleggen en bestuderen van een documentatie; technische en geestelijke vorming van deskundigen, assistenten en vrijwilligers; het uitvoeren van acties; het realiseren van alle geschikte hulpverleningen.

Het is nodig eraan te herinneren, dat de honger een van de kernproblemen van onze eeuw is. Sinds jaren besteedt Josué de Castro er al zijn aandacht aan. Zijn boek 'Wereldkaart van de Honger' heeft zonder twiifel bijzonder veel bijgedragen tot een juiste kennis van de omvang van de honger in de wereld en van de eigenlijke oorzaken. De Castro heeft aangetoond, dat de honger geen kwestie is van fataliteit, een tekort aan grondstoffen of overbevolking van de wereld. Honger is een verschijnsel dat door de mens tevoorschijn is geroepen; het is een gevolg van een slechte exploitatie en van de onjuiste verdeling van de goederen der aarde.

Zoals bekend heeft Abbé Pierre sinds enige jaren zijn actie tot op wereldniveau verruimd. Zijn voordrachten over het thema 'De ellende oordeelt de wereld', zijn lezingen voor de Franse televisie die als onderwerp hadden 'De voorwaarden voor de vrijheid', zijn boek 'Vers l'homme' en tenslotte zijn huidige deelname aan de uitzendingen van Radio Brazzaville die als thema hebben 'De honger, kernprobleem van de twintigste eeuw' zijn er evenzovele getuigenissen van.

Men kan zeggen, dat deze organisatie is geboren uit de ontmoeting van de Castro en Abbé Pierre. Zij is tegelijkertijd het resultaat van hun inspanningen tot op heden en het begin van hun toekomstige actie.

Aan de oprichting van deze organisatie ging een publicatie van de Castro vooraf, getiteld 'Livre Noir de la Faim', een beginselprogramma dat de bestaansreden van deze organisatie duidelijk maakt. Zonder het resultaat van de bestaande internationale organisaties te loochenen of te minimaliseren moet men toch erkennen, dat ondanks hun inspanningen de honger niet alleen blijft voortwoeden in de wereld, maar dat ze bovendien van jaar tot jaar toeneemt. Nu vandaag lijden twee van de drie kinderen honger.

Dat de bestaande organisaties de honger niet afdoende hebben kunnen bestrijden is vooral te wijten aan de politieke bijgedachten en de nationalistische belangen, waardoor de acties van deze organisaties worden besmet. Het gebrek aan weerklank op het voorstel tot oprichting van een speciale organisatie die tot doel zou hebben de economische ontwikkeling op wereldniveau te bevorderen (SUNFED) is er een bewijs van.

De oprichters van de Wereldbond ter bestrijding van de honger zijn niet zo naïef geweest te denken, dat deze vereniging met haar middelen het wereldprobleem van de honger zou oplossen. In feite zal ze werken als een stimulans van alle energie en van alle pogingen die tot het bereiken van dit doel zijn gewaagd, maar die de kans lopen te versnipperen.

Zij zal moeite doen om de solidariteit te bevorderen tussen de mensen, die honger hebben en hen die in overvloed leven, door de eersten te redden van een fysiek en de laatsten van een moreel verval. Want onze wereld is verdeeld in twee blokken: de mensen die honger hebben — en zij beginnen hoe langer hoe beter te begrijpen welk onrecht hen wordt aangedaan — en de mensen die in overvloed leven — maar tevens in angst omdat ze beginnen te begrijpen dat ze niet langer meer hun bevoorrechte positie tegenover het leed van anderen kunnen handhaven.

De doelstelling van de Wereldbond ter Bestrijding van de Honger is: het bevorderen van een meer menselijke wereld.

Omdat het voedsel de elementaire behoefte van de mensheid is, moet een actie tegen de ellende der wereld beginnen met een actie tegen de honger.

Uit: Faim et Soif.

AGENDA

MEI

1957

JUNI

maandag
27
mei
8 uur

VRIJE GESPREKAVOND

Onderwerpen, vragen, problemen, die op een der voorgaande avonden zijn blijven hangen en/of niet genoegzaam zijn uitgepraat, kunnen opnieuw aan de orde worden gesteld. Ook onafhankelijk hiervan kan iedereen vragen en onderwerpen in bespreking brengen.

CONTINENTAL BODEGA - KORTE POTEN 1 - DEN HAAG.

Dit is de laatste contactavond van ons programma 1956/1957. In het juninumnummer volgen nadere mededelingen over ons zomerprogramma.

PLEINPREKEN

Evenals in voorgaande jaren zullen ook dit jaar door Pater S. Jelsma Pleinpreken worden gehouden. Als hoofdthema van deze preken werd dit jaar gekozen:

VOOR UW PLEZIER

De eerste Pleinpreken worden gehouden op het Plein vóór het gebouw van de Hoge Raad; aanvang 4 uur;

zaterdag 8 juni **In vuur en vlam**

zaterdag 22 juni **Er zit muziek in**

redactie

• Pater S. Jelsma
• ir. Ton Groothuis, Arie van den Heuvel
• Truus Miltenburg
• Piet Reckman, drs. Theo Scholten
• Fietje Steegers, drs. Koos de Valk
• Ger van Vlijmen

4e jrg. No. 5

PLEIN 1957

Verschijnt iedere maand behalve in augustus

Administratie:

Bezuidenhoutseweg 17 - Den Haag

Abonnementen:

per jaar f 4.50 - per half jaar f 2.25

Losse nummers 40 ct

Telefoon: 858443

Giro: 1334

LIGGEN IN DE ZON

Ik hoor het licht het zonlicht pizzicato
de warmte spreekt weer tegen mijn gezicht.
ik lig weer dat gaat zo maar niet dat gaat zo,
ik lig weer monomaan weer monodwaas van licht.

Ik lig languit lig in mijn huid te zingen
lig zacht te zingen antwoord op het licht
lig dwaas zo dwaas niet buiten mensen dingen
te zingen van het licht dat om en op mij ligt.

Ik lig hier duidelijk zeer zuidelijk lig zonder
te weten hoe of wat ik lig alleen maar stil
ik weet alleen het licht van wonder boven wonder
ik weet alleen maar alles wat ik weten wil.

Hans Andreus.
Muziek voor Kijkdieren.